

Обліково-аналітична система, насправді є інформаційною системою. Кожна з підсистем обліково-аналітичної системи надає інформацію для оперативного, тактичного та стратегічного рівнів управління підприємством

Усі елементи обліково-аналітичної системи застосовуються для прийняття управлінських рішень як комплексна система обліку, аналізу та аудиту в економічному механізмі комерційної діяльності.

Таким чином, ключовим принципом, що дозволяє обліково-аналітичній системі досягати поставлених цілей, є безперервність взаємопов'язаного функціонування її складових обліку, аналізу та аудиту. На основі даних обліково-аналітичної системи здійснюється управління конкретним підприємством.

Інформаційні джерела

1. Кононенко Л. В., Юрченко О. В., Гай О. М. Теорія бухгалтерського обліку в умовах становлення глобальної економіки та інформатизації суспільства. *Економічний простір*. 2021. No 170. С. 83–87. URL: <http://http://prostir.pdaba.dp.ua/index.php/journal/article/view/911>

2. Кононенко, Л. В., & Николаєва, С. П. (2022). Трансформація системи обліково-аналітичного забезпечення як складової управління підприємством в умовах сталого розвитку та діджиталізації суспільства. *Економічний простір*, (177), 69-75. DOI: <https://doi.org/10.32782/2224-6282/177-12>

УДК 657

Р.П. Андрушко, канд. екон. наук, доц. (ЛНУП, Львів)

Н.М. Жидовська, канд. екон. наук, доц. (ЛНУП, Львів)

ДОЦІЛЬНІСТЬ ПРОВЕДЕННЯ ОПЕРАТИВНОГО КОНТРОЛЮ ЕЛЕКТРОННОГО ДОКУМЕНТООБІГУ У БІЗНЕС-СТРУКТУРАХ

У умовах сьогодення перехід із паперового документообігу на електронний - процес поступовий і починається він з вольового рішення керівництва. І час цього переходу залежить від масштабу та особливостей бізнес-структури.

Сучасний електронний документообіг став не тільки необхідним елементом в управлінні сучасною організацією, але й потужним інструментом для прийняття ефективних управлінських рішень. Завдяки швидкому розвитку технологій і цифрової трансформації, електронний документообіг надає організаціям широкі можливості для підвищення продуктивності, оптимізації процесів та забезпечення точності в обробці інформації. З розвитком цифрових інструментів стає можливим не лише швидше обробляти документи, а й забезпечувати їх безпеку, зручний доступ та ефективний контроль.

Сучасний електронний документообіг надає широкі можливості для підвищення ефективності управління. Це зокрема:

1. Швидкість і доступність. Електронний документообіг дозволяє негайно передавати документи і інформацію між працівниками, незалежно від їх фізичного розташування. Це дозволяє реагувати на ситуації швидше, оскільки не потрібно чекати на фізичну доставку документів.

2. Електронна підпис. Завдяки електронній підписці можна підписувати документи онлайн, що прискорює процес затвердження і підписання. Це знижує час на обробку та збільшує точність, оскільки ризик помилок при переписуванні інформації вручну зменшується.

3. Зберігання та пошук інформації. Електронний документообіг дозволяє зберігати всю інформацію в електронному вигляді, що спрощує пошук і доступ до неї. Системи управління документами можуть мати потужні пошукові функції, що дозволяють швидко знаходити необхідну інформацію.

4. Автоматизація процесів. Електронний документообіг дозволяє автоматизувати багато рутинних процесів, таких як розсилка документів для затвердження, нагадування про терміни, контроль версій документів тощо. Це зменшує ризик людських помилок і оптимізує робочий процес.

5. Аналітика та звітність. Сучасні системи електронного документообігу можуть збирати дані про обіг документів, терміни їх розгляду та затвердження, інформацію про учасників процесу тощо. Ці дані можна використовувати для аналізу ефективності процесів, виявлення проблемних моментів і прийняття відповідних управлінських рішень.

6. Зменшення витрат. Завдяки використанню електронного документообігу можна зменшити витрати на папір, друк, доставку та зберігання документів у паперовому вигляді.

Оперативний контроль електронного документообігу – це процес моніторингу та управління рухом і станом електронних документів у системі електронного документообігу (ЕДО). Його мета полягає в забезпеченні своєчасного та правильного виконання всіх операцій, пов'язаних із створенням, передачею, зберіганням і обробкою документів у електронній формі.

Основні функції оперативного контролю:

- відстеження стану документів – моніторинг того, на якому етапі опрацювання знаходиться документ, хто його розглядає та які дії були виконані;

- контроль термінів виконання – забезпечення виконання завдань у встановлені строки, попередження або інформування про прострочення;

- управління доступом – перевірка прав доступу до документів та забезпечення конфіденційності інформації;

- звітність та аналіз – можливість отримання звітів про документообіг для оцінки ефективності роботи системи та швидкості обробки документів.

В українському законодавстві не існує обмежень щодо використання єдиної інформаційної програми для здійснення бізнес-процесів на підприємстві. Сучасні системи документообігу повинні бути здатні інтегруватися з обліковими системами користувачів, надавати можливість завантаження чи створення документів у різних електронних форматах. Для організації

внутрішнього електронного документообігу підприємству вистачає придбати відповідне програмне забезпечення для генерації електронних підписів.

Системи workflow – це системи, які регулюють правильність порядку виконання завдань з документами. Модифікацією даних систем є Business Process Management (BPM) - дозволяють керувати процесами в динаміці й збирати та аналізувати статистику виконання ділових процесів.

Створення та налаштування системи ЕДО з функціями оперативного контролю потребує значних фінансових витрат, особливо для малих та середніх підприємств. Необхідність навчання персоналу – для ефективного використання системи потрібно навчати співробітників, що займає час та вимагає додаткових ресурсів.

Технічні проблеми та збої – як і будь-яка технологічна система, зокрема ЕДО може мати технічні проблеми, такі як збої в роботі, втрати даних або проблеми з безпекою. Це може призвести до затримок у виконанні завдань або втрати документів.

Залежність від ІТ-інфраструктури – для надійної роботи системи необхідно мати стабільне інтернет-з'єднання та відповідну технічну базу. Відсутність надійної інфраструктури може уповільнити або унеможливити процес документообігу.

Загроза кібербезпеці – електронний документообіг є привабливою ціллю для хакерів. Недостатній рівень захисту може призвести до несанкціонованого доступу до конфіденційної інформації або її втрати.

Проблеми з юридичною валідністю – у деяких випадках електронні документи можуть бути спірними з точки зору законодавства, що може вимагати додаткових юридичних процесів для підтвердження їхньої законності.

Складність інтеграції – впровадження оперативного контролю ЕДО може бути складним процесом через необхідність інтеграції з уже існуючими системами та робочими процесами підприємства.

Існує багато програм, які дозволяють здійснювати оперативний контроль електронного документообігу (ЕДО). Ось кілька популярних рішень:

1. М.Е.Дос. Це одна з найпопулярніших систем для електронного документообігу в Україні. М.Е.Дос - дозволяє здійснювати оперативний контроль над документами, подавати податкову звітність та обмінюватися електронними документами з контрагентами. Система також інтегрується з бухгалтерськими програмами.

2. Вчасно. Онлайн-платформа для обміну електронними документами, яка пропонує функції контролю. А саме сповіщення про нові документи, термін підписання та обробки, можливість створення звітів. "Вчасно" орієнтоване на бізнес, де важливий швидкий і надійний документообіг.

3. DocuSign. Це міжнародна платформа для електронного підпису та управління документами. Вона дозволяє не тільки підписувати документи, але й контролювати їхній статус, перевіряти, хто вже переглянув чи підписав документ, і відслідковувати терміни.

4. Microsoft SharePoint. Корпоративна система управління документами, яка надає можливості для контролю та співпраці. SharePoint

дозволяє контролювати версії документів, керувати правами доступу та забезпечувати робочі процеси для автоматизації документообігу.

5. **Zoho Docs.** Хмарна платформа для зберігання та управління документами, яка забезпечує контроль доступу, можливості для співпраці та автоматизоване сповіщення про зміни або нові документи.

Важливо відзначити, що разом із всіма перевагами сучасного електронного документообігу прийдуть і свої виклики та проблеми. Оскільки можливий несанкціонований доступ до конфіденційної інформації, некваліфіковані дії користувачів, технічні несправності та віруси, які можуть завдати шкоди системі. Ці ризики підкреслюють важливість ретельного планування та впровадження електронного документообігу в організації. Необхідно враховувати не лише технічні аспекти, але й відповідність стандартам безпеки даних, контроль доступу до інформації, а також проведення регулярних оновлень та аудиту безпеки.

Відтак, оперативний контроль електронного документообігу є важливим елементом ефективного управління інформаційними потоками в бізнес-структурах. Він забезпечує своєчасну перевірку, аналіз та коригування процесів, пов'язаних із створенням, обробкою та збереженням електронних документів. Завдяки цьому підвищується продуктивність, зменшуються ризики втрат або порушень цілісності даних, а також забезпечується виконання нормативних вимог щодо документообігу.

УДК 334.716:351:863

М.І. Байдюк*, здоб. ОС «магістр» (ІФНТУНГ, Івано-Франківськ)

НАУКОВО-МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ОЦІНКИ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ КРИЗИ

Економічна безпека підприємства є важливою компонентною сучасної безпеки підприємства. Від стану системи управління підприємством, розуміння економічної ситуації в країні, технологічного рівня розвитку, технічного оснащення виробничих процесів, політичної ситуації в країні, правової стабільності, доступу до критично важливих ресурсів ринку формують поле економічної безпеки підприємства. Чим краще економічна ситуація в країні, тим ефективніше працюють суб'єкти господарювання.

Сучасна наукова економічна література містить багато різноманітних методичних підходів щодо проведення діагностики економічної безпеки підприємств. В основі пропонованих науковцями методик, об'єктом яких виступає напряду чи опосередковано економічна безпека, можна віднести

* Науковий керівник – В.С. Ніценко, д-р екон. наук, проф. (ІФНТУНГ, Івано-Франківськ)